

IONELAS POPA

ȘI DE LA ȘEFI NI SE TRAGE
sau, din partea ailaltă,
GHID PENTRU A AJUNGE ȘEF MARE

Eseuri

CORESI

Publishing House

WWW.CORESI.NET

Prezentă lucrare se publică în format electronic și tipărit.

Coperta: Leo Orman și cărți

Ilustrația copertei – sursa: <https://pixabay.com/en/man-silhouette-cry-trouble-432666/>

© 2018 CORESI Publishing House, WWW.CORESI.NET

Toate drepturile rezervate.

ISBN 978-606-996-301-2

Ediția digitală a acestei cărți se poate accesa aici:
<http://ibooksquare.ro/Books/ISBN?p=978-606-996-302-9>

Pentru mai multe informații privind această carte,
scrieți la coresi@coresi.net

www.coresi.net
www.LibrariaCoresi.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPA, IONELAS

**Și de la șefi ni se trage : sau, din partea ailaltă, ghid pentru a
ajunge șef mare : eseuri / Ionelas Popa. – București :**

WWW.CORESI.NET, 2018

ISBN 978-606-996-301-2

821.135.1

CUPRINS

7	O introducere mică, mică de tot
8	Primele contacte cu angajații și șefii
16	Conturarea dorinței de a ajunge șef
24	Goana după patalamale
31	Dacă n-ai un unchi șef, cumpără-ți
38	Cum să te remarci mai repede în organizație
45	În sfârșit, ai ajuns șef
53	Primele măsuri
61	Proiectele noastre dragi
68	Coagularea echipei în jurul șefului
75	Descoperirea avantajelor de a rămâne șef
82	Despre recompense
90	Gestionarea conflictelor apărute

- 97 Șeful neintegru e șef... izbutit
 105 Competența, bat-o vina
 112 Când și de ce se supără soția șefului
 120 Când și de ce se supără șeful
 128 Chiar, de ce să nu ajungi și tu șef mare?
 135 Șef mare, ședințe multe
 142 Cei care influențează deciziile șefilor
 149 Despre cum să pregătești locul pentru ai tăi
 157 Gata, s-a terminat și cu șefia asta
 164 Un fel de „Încheiere”

O INTRODUCERE MICĂ, MICĂ DE TOT

Se știe, „introducerile” sunt deseori plictisitoare, așa că o să încep încheind.

Da, sunt și organizații profesionale cu obiective clar determinate care își împlinesc menirea, după cum sunt și șefi competenți. Ba chiar și integri. Așa că, să n-aud niciun „Aiurea!”, dacă am spus că sunt, sunt! Și pentru a nu mai pierde vremea cu numărutul, să-i dăm înainte cu constatatul.

Deci, la treabă!

PRIMELE CONTACTE CU ANGAJAȚII ȘI ȘEFII

Vrei să te angajezi într-o organizație a statului pe un post conform cu pregătirea ta profesională? Dacă n-ai pe nimeni care să se strecoare dincolo de porți, trebuie să bați tu în ele, așa că... înarmează-te cu un munte de răbdare. Iar dacă te plesnește tam-nisam norocul și reușești, obișnuiește-te să încerci toate gusturile și trăirile ce țin de ignorare și nimicnicie, dezobișnuiește-te să ai așteptări de la noul tău șef. El nu e acolo să-ți pretindă lucruri firești, să te asculte, să te ajute să te integrezi, să te înțeleagă și să te judece corect. Nicidecum! El e acolo... doar așa!

Ei... dar până acolo mai e. Deocamdată, pentru început, o să constăți cum mulți lefegii știu să facă două lucruri contradictorii în același timp. Să-și arate respect și să se disprețuiască, să-și zâmbească și să se urască din rărunchi. Rămâi interzis, te apuci să-ți faci semnul crucii, dar rămâi cu mâna suspendată fără să isprăvești pe de-a-ntregul mișcarea.

Nu, n-o întrerupe, du-o totuși până la capăt și bagă la cap ceea ce trebuie, fiindcă ai nevoie să te coci cât mai grabnic. Asta, dacă nu vrei să plesnești încă din pârgă! Și, spre a nu te consuma

fără să arzi cu nițel folos, împacă-te cu gândul că așa e în multe organizații, indiferent de caracteristicile și scopurile lucrative declarate (de la orice alcătuire profesională rarefiată și până la orice „vornicie” atent structurată a statului sau, mai bine zis, până unde fiecare refuză să vadă realitatea!). Acolo unde, ca modalitate de a rezista, se trăiește enigmatic când se spune una și se jubilează nedisimulat când se gândește alta.

Da, e greu și de neînțeles, însă de unele ciudățenii o să ai parte numaidecât. Pentru a te delecta, căci ai nevoie de un tonus bun, începe prin a observa cum bărbații admiră fățîș femeia inteligentă și prin dos își dau întâlnire cu cea senzuală. Iar mai apoi, pentru a-și justifica pornirile șirete, împrăștie zvonul că senzuala a devenit inteligentă! Așa, deodată, cam pe când se îngâna ziua cu noaptea.

Tot acum, la noul tău loc de muncă, o să-ți întărești singur convingerea că nu știi mai nimic despre ceea ce urmează să faci. Și, mai alarmant, că n-o să poți face față noilor provocări. Să n-o spui nimănui, altminteri îți arunci singur zoaie pe chip, imortalizate atent de profitorii care abia te așteaptă să-ți conștientizezi condiția neînsemnată.

Nu dispera, nu e greu să pari altfel. E ca atunci când vii spășit la vernisaj și te așezi lângă cei care se holbează transfigurați în fața unei picturi. Nu prea știi ce înseamnă, dar te scremi să arăți că și pe tine te încearcă același sentiment puternic de emoție. Asta până pleci și scapi de teama că ți-ar mai putea constata cineva goliciunea acumulărilor, moment în care te întrebi franc: „Da’ de unde mama dracu’ au învățat ăștia să aprecieze arta?” În naivitatea ta, nici nu-ți trece prin cap că și ei se întreabă același lucru despre tine!

Altfel spus, încurajează-te cu gândul că, cel puțin la capitolul „orientare”, le ești superior. (Cândva, cei care între timp au ajuns șefi, au dus băjbăiala pe culmi nebănuite în încercarea de a descoperi toaleta!) Însă asta ține-o doar pentru tine, nu le-o reaminti și lor, căci se mânia și-ți tulbură existența. Oricum va fi vai, dar, pentru a te obișnui cu realitatea, e bine să știi de la bun început că fix pe tine își vor experimenta toanele și efectele deciziilor lor.

Împacă-te totodată cu ideea că sprijinul profesional îl vei obține cu pipeta sau deloc și, de aceea, cel mai bine ar fi ca, rătăcit în căutările tale, să rămâi sfios și să nu carecumva să incomodezi (măcar atât!). Eventual, gândind că așa e la început de carieră, iar după un timp lucrurile se vor schimba. Desigur, gândul e nesăbuit, însă ai nevoie de speranță.

Vrei realitate? Ia realitate! Lucrurile se vor schimba, dar nu în direcția așteptată. Va veni într-adevăr o vreme, aceea în care vei constata că un subaltern are nevoie de noroc pentru a fi apreciat corect. Că șeful preferă angajații supuși, nu competenți, iar planul lui e să trăiești permanent la cheremul lui. Iată una dintre explicațiile pentru care deseori tinde să-și aleagă oamenii potriviți din rândul celor incapabili să-și administreze prezentul, și cu atât mai puțin viitorul.

După asta, va veni o altă vreme, aceea în care ți se va părea firesc să fii aruncat pe piste greșite, mai ales dacă cei cărora le ceri sfatul vor vedea în tine un contracandidat pentru vreun post vizat de ei. Normal, cu cât succesul profesional este mai mare, cu atât invidia celor din breaslă crește. Ia-o așa, nu încerca să privești în adâncul sufletului omului, te irosești în van. Sau, dacă îți place să orbecăi, fă-o. Așa e azi, acolo unde dimensiunea existenței tale tinde să deschidă barierele înaintea celor care

s-au angajat mai devreme. Știu ce vrei să spui. Ar fi bine să devenim rezultatul propriului efort, a propriei zbateri și a propriei dureri, nu? Eheh... mulți gândeau așijderea odată.

Ei, lasă, barem o duc ceva mai bine tinerele angajate. Cele cu suflete sensibile, nu toate. (Oare, d-asta clipește femeile de două mai mult decât bărbații, iar cele cu „suflete sensibile” de două ori mai mult decât femeile obișnuite?) Dacă-i p-așa, o bluziță și-o fustiță provocatoare, un parfum ucigător, un machiaj atrăgător, un zâmbet curtenitor, un aer misterios și totul se rezolvă. Nu numai că le sar toți în ajutor, unii încep chiar să muncească cu zel neîntrecut și neîntrerupt pentru ele.

De aici și evoluția permanentă a speciei „trufandale”. Unele au învățat repede să-i descopere pe cei cu astfel de predispoziții, în timp ce altele au trecut la o etapă superioară de dezvoltare. Au învățat să-i țină în joc de gleznă, amânând momentul dezechipării. Știu ele ce știu, pe bărbat îl joci cum vrei mai ales înainte de a-l lăsa să-ți scormonească prin ascunzișuri!

Mai trebuie să pricepi repede că locul de muncă este un teatru de operații unde cel despre care nu știi niciodată că îți este dușman și-a săpat tranșee cu rol de ascunziș, dominare, influență și control. Acolo unde până și colegii care încearcă să te ia sub aripa lor protectoare o fac deseori cu un folos dosit. Un alt motiv pentru care mai devreme sau mai târziu mulți angajați din entitățile statului ajung să se irosească în priviri încruntate, reproșuri și resentimente cu tendințe revanșarde, uitând că sunt parte a aceleiași felii. Ba chiar uneori se ciondănesc până la usturime, în încercarea de a afla cine e mai vajnic.

Ei, lasă, cine trebuie să găsească explicații, găsește. Păi, ce, cuplurile în vârstă nu sunt la fel? După ce s-au ținut de mână cinci ani și de braț alți treizeci, în ultima parte din viață nu se

țin... de ceartă și își epuizează ultima vlagă în bodogăneli, imputări și zăzanii?

Uluit până aproape de paralizie (incapabil să te mai întrebi până și dacă organizația schimbă omul sau omul schimbă organizația), tot acum constăți cum colectivele de muncă sunt pline de inși care se adună ca la un semn și se pun pe bârfă. Pardon, să nu omitem finalitatea euforică. Și pe răs! Da, le plac terapiile prin răs. Râsul de un altul. Zici că au nevoie vitală de asta, altminteri li se pune nodul în gât și nu mai pot respira.

Unii par a fi în stare să-l convingă și pe Dumnezeu să-și întrerupă lucrarea și să li se alăture la o partidă de taifas bășcălios. Darămite pe tine, un biet angajat cu caș la gură! Uf, și ce gust dulce are bârfa când de ea sunt vizați alții. Totuși, nu-ți imagina că o fac pe parcursul întregii zile de muncă. N-au cum. Printre picături mai trebuie să vorbească la telefon cu soția, copiii, mama, soacra, verișorul de la țară (e de înțeles, la mulți le crește porcul de Crăciun!) și prietenii.

Orișicum, în tot răul e și-un bine, nu-ți face griji inutile. Dacă vrei să cunoști o persoană, relaxează-te și las-o să vorbească despre ea sau despre orice, cu oricine, chiar și la telefon. Cu cât o face mai mult, cu atât ți se va dezveli și mai mult, iar tu o să afli mai repede în ce-ai intrat (să nu fiu înțeles greșit, nicio legătură cu îndeletnicirea verișorului).

Mai periculoși sunt însă alții. Carevasăzică cei care, neîntrerupt și neostenit, își dospesc în găoace călduroase mârșăvia și ura. Acolo unde unii ard de dorința de a-i eticheta pe alții, de a arunca cu lături pe ei, de a face, dintr-o căcărează o ditamai grămada capabilă să îngrășe clevetirea pe un an întreg. Toate, dublate de minciuni bine ancorate și teste atent lansate și

corelate. Rămâi cu ochii încremeniți ca bufnița și îți întorci doar capul, fără a înțelege de ce.

Este timp suficient pentru a-ți răspunde și la asta, însă, deocamdată, rămâi în gardă. Apar încercările unora de a-ți dovedi că dețin o poziție privilegiată în organizație, dar și încercările altora de a te atrage în gașca lor. Dintre toți acești perfizi jalnici, oarecum candizi par doar cei care, din dorința de a-și umfla pieptul, îți dezvăluie cum se contrează ei cu șefii. Aidoma adolescenților care, pentru a scoate capul din anonimat, se laudă în fața celorlalți cum se răzvrătesc ei în fața părinților, ignorându-le sfaturile!

Subalternii cu ale lor, șeful cu ale lui? Nici pomeneală! Totul e programat înadins, nimic nu scapă, lucrurile se întrepătrund unde te aștepti mai puțin. Păguboasa simbioză, fisurată doar de faptul că fiecare își dorește altceva fix acolo unde nu trebuie. Bunăoară, în timp ce subalternii își doresc să fie tratați cu seriozitate, șefii își doresc să fie răzgâiați.

Cu onoarea stafidită și cu demnitatea arcuită, el, șeful, are ceva din portretul pândarului de odinioară. Când arogant și mulțumit de sine până la îndeostulare, când puturos, aflat permanent în căutarea umbrei, când geambaș agil de orice, numai dumicați nemunciți să fie. Și, mai ales, atent la tot ce se petrece pe tarlăua lui, gata să-i pedepsească pe cei mărunți care i-o calcă, dar și să-i satisfacă pe cei puternici, de care depinde destinul lui profesional.

Nu oricum, ci pregătit permanent pentru metamorfozări tainice. Altfel nici că se poate! Doar nu și-o lăsa gândurile impregnate, la vederea curioșilor care abia așteaptă să i le citească. Cumva, aici se aseamănă cu femeia. Cea cu dorința pitulată care, în încercarea de a face impresie bună, spune „Nu!”

și lasă să se înțeleagă că e prea repede; spune că „E prea repede!” și lasă să se înțeleagă că poți trece la treabă!

Și cum nu prea ai de lucru, pentru a înțelege cum au promovat unii, trebuie să te întrebi care parte a adevărului a fost măsluită. Poate la performanțele profesionale, poate la afișarea integrității, poate la capacitățile organizatorice. De ce nu, poate la toate. Și marilor înțelepți le lipsea deseori înțelepciunea, nu? Oricum, indiferent de rezultatul la care ajungi, ține-l doar pentru tine. Și, dacă vrei să-ți fie bine, mai fă ceva. Nu-ți pune șeful în încurcătură, căci, dacă nu găsește repede calea, riști să te trezești cu ceva în cap sau pe cap. În cel mai fericit caz, doar izolat în mijlocul colectivului. Iar de aici până la a deveni pribeag în propria organizație nu mai e cale lungă.

Ajuns în acest punct, vei afla că, dacă nu ești ocrotit de șef, este ca și când degeaba alergi cel mai repede prin ploaie pentru a-ți obține un loc sub copertină. Când vin ceilalți ești obligat să le faci loc, iar tu tot în ploaie ajungi. Nu faci parte din lumea lor, nu ai nici dreptul la remarci banale. Nu poți spune nici măcar „Domne, dar ce plouă afară!”, fără a fi contrat imediat de câțiva: „Du-te, bă, d-aici, ce... asta e ploaie!?”

Așa și e. Ce, asta e ploaie? Pe la alții plouă înăuntru mai rău decât pe la noi pe afară! Rămâi unde ești și înghiți, gândind că dacă nu te reorientezi, curând vei învăța să crezi că statul în ploaie te ajută să crești mare. Fără reazem și proptele ești al nimănui, predestinat să guști permanent din amăreli și acreli servite de cei afiliați la forța indestructibilului. Culmea, asta în timp ce șeful îți spune că nu agreează bisericuțele. Într-un fel are și dreptate, bisericuțele însemnă ceva, forța indestructibilului altceva!

Da, dar există și avantaje. Afli de pildă că imperiul normalității a cucerit demult și retractarea. Deci, azi spui una, mâine alta, iar poimâine nu mai recunoști nimic. Ei, și, așa învață omul ce trebuie! Cum ar fi că la șef imposibilul devine lesne posibil. Și asta nu oricum, ci după ce analizează situația pe toate fațetele, căci așa fac liderii pricepuți. D-aia ești tu unde ești, d-aia sunt ei unde sunt. Tu cu acces în lumea terestră, ei cu acces în lumea celestă. Ei te moșesc, ei te nășesc, ei te belesc. De tot!

Și astfel, pe nesimțite, începe să-ți încolțească și ție gândul de a ajunge șef. Încă nu te zvârcolești, doar că, din când în când, te întrebi ce anume ar trebui să faci pentru a ajunge să trăiești și tu cândva ziua aia fericită. Să o prinzi, să o ții strâns la piept și să-ți spui: „Doamne, ce minunat e să descoperi grație în orice, chiar și în mersul scroafei afectate de febră porcină!”.

CONTURAREA DORINȚEI DE A AJUNGE ȘEF

Într-o lume crescută alandala, în care fiecare rădăcină a ei își trage deseori seva dintr-un interes vădit sau dosit, e greu să nu-ți dorești s-ajungi șef. Or, dacă ne întrecem în nepotriviri care ne oferă explicația de ce suntem unde suntem, dă-i și tu înainte! Nu te lua după cei care spun că, pe lângă pregătire adecvată, experiență complexă și minte limpede, fiecare șef ar trebui să aibă și un profil moral inatacabil. Nici după ăia care clamează că, în goana nebună după șefie, aproape nimeni nu-și mai pune întrebarea dacă poate face față.

Și unii și alții au luat-o rău de tot pe arătură. Și chiar dacă n-au luat-o pe arătură, ci doar pe miriște, ce-ți mai rămâne ție de făcut între astfel de oameni? Bine, fie, accept și p-asta. Și chiar dacă înșii rostesc adevăruri, cum poți tu schimba lumea? Nicicum! Poți să muncești mai mult decât oricare, poți să ții toată organizația pe umerii tăi, poți să fii model de integritate... tot nu e suficient. Suficient este să ungi mecanismul care trebuie. Și să fii obedient și devotat celor care au puterea să te promoveze. De la sine înțelese, acceptând totodată să fii deformat de ei. Atât, și nimic mai mult!

Dacă-i p-așa, atenție! Ori îi combați repede și cu putere și pe „unii”, și pe „alții”, ori o să-și facă netrebnicii de ei curaj și o să-ți spună că e plin plaiul mioritic de șefi nepricepuți care nu stăpânesc nici măcar profesia de bază, darămite activitățile altora din cadrul aceleiași organizații. Ba mai mult, o să-ți ofere exemple cu duiumul cu ce se întâmplă prin organizațiile așa-zis temeinic așezate de dincolo, din străinătate. Acolo unde se pretinde obligația aberantă de a profesa și acumula experiență cel puțin zece ani în activitatea de bază, după care cel puțin încă cinci ani în cele subsidiare.

Este adevărat, dacă ar ști șeful tău ce vorbesc „unii” și „alții” despre el, probabil că ar încerca să-și mai retușeze câte ceva din comportament, dar, pe de altă parte, ar trăi mai puțin. Deh, gândurile rele te macină fără să vrei! Or, dacă nu vrei să se întâmple asta, contând pe faptul că o să-ți fie și ție mai bine, delatiunea e un prim pas. Nu mai zăbovi, dă fuga la ins și spune-i ce trăncănesc ăia despre el, fără a omite să punctezi că tu te delimitezi ferm de ei.

La alții, prin străinătate, e ca la alții, la noi e ca la noi, dacă-i urmă, o luăm razna. De-adevăratelea! ăia de dincolo au ajuns până acolo încât orice post dintr-o organizație importantă nu poate fi ocupat decât de oameni cu experiență complexă de zeci de ani. Cică știu ei de ce. Știu pe dracu! Au ajuns să-și pregătească înlocuitorul cu doi ani înainte de a părăsi postul. Și numai după ce acel manager poate fi înlocuit de oricare dintre cei aflați pe pilonul doi, abia atunci se poate considera că și-a făcut treaba bine și până la capăt.

Ce ți-e și cu lumea asta nord-vestică și nu numai (cică și pe la sud-coreeni și japonezi ar fi la fel)! În definitiv, cine e prostul să-i învețe pe alții tot ceea ce știe el? Nimeni! Normal,